

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานกึ่งฝีมือเป็นหลัก และมีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศค่อนข้างสูง ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการส่งออก (2547) จำนวนผู้ผลิตในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับมี 817 ราย จำนวนคนงานรวมทั้งสิ้นประมาณ 1,200,000 คน การผลิตที่แท้จริงของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับร้อยละ 80 เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก และร้อยละ 20 เพื่อใช้ภายในประเทศ การผลิตและส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับในปี 2547 รวมมูลค่า 2,647 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 เมื่อเทียบกับการส่งออกในปี 2545 การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับเพิ่มขึ้นเนื่องจากผู้ส่งออกไทยได้มีการทำตลาดเชิงรุกมากขึ้น ทำให้สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับของไทยเป็นที่รู้จักและยอมรับในตลาดโลกมากขึ้น รวมทั้งผลจากที่กรมสรรพากรประกาศยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มแก่อัญมณีทองคำขาว เงิน และพลาเดียม ตั้งแต่เมษายน 2546 ซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกมากขึ้น เป้าหมายการส่งออกปี 2548 คาดว่าจะยังเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีมูลค่าประมาณ 3,441 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับปี 2547 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.9 ของมูลค่าส่งออกรวมทั้งประเทศ จึงเห็นได้ว่าธุรกิจผลิตและส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับเป็นธุรกิจที่สำคัญ สามารถทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นจำนวนมาก

ธุรกิจผลิตและส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับเป็นกิจการเป้าหมายที่คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมให้ความสำคัญ ส่งผลให้กิจการได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ อาทิเช่น ได้รับยกเว้นภาษีอากรและเครื่องจักร ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้าร้อยละ 50 ของอัตราปกติสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นเวลา 5 ปี การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคลดค่าไฟฟ้าในอัตราร้อยละ 10 เป็นเวลา 5 ปี ตั้งแต่วันที่โรงงานเริ่มใช้ไฟในการผลิต เป็นต้น ไป ประกอบกับแรงงานไทยเป็นแรงงานที่มีฝีมือ ค่าจ้างแรงงานต่ำ ส่งผลให้มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในด้านแรงงานสูง ศักยภาพในการผลิตและการส่งออกดังกล่าวเป็นมูลเหตุจูงใจให้บุคคลทั่วไปรวมถึงนักลงทุนหันมาให้ความสนใจกับธุรกิจผลิตและส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับมากขึ้น งบการเงินจึงเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของบุคคลทั่วไปและนักลงทุน ผู้สอบบัญชีจึงควรวางแผนงานตรวจสอบให้รอบคอบและรัดกุม เพื่อแจ้งงบการเงินที่น่าเชื่อถือต่อสาธารณชนได้รับการตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตว่ามีความถูกต้อง ซึ่งการวางแผนงานสอบบัญชีที่เพียงพอจะทำให้ผู้สอบบัญชีแน่ใจว่าได้มีการพิจารณาเรื่องที่สำคัญอย่าง

เหมาะสม สามารถระบุปัญหาที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงช่วยให้ผู้สอบบัญชีเข้าใจงานที่จะเข้าไปตรวจสอบอย่างละเอียดทุกขั้นตอนก่อนเข้าทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้หลักฐานที่เพียงพอแก่การแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และเพื่อประโยชน์ในการมอบหมายงานแก่ผู้ช่วยอย่างเหมาะสม แต่หลักทฤษฎีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่ใช้เป็นแนวทางในการสอบบัญชีที่สำคัญนั้น เป็นการกำหนดวิธีการอย่างกว้างๆ ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธุรกิจต่างๆ ที่ได้ทำการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับดุลยพินิจและประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีแต่ละคน

ดังนั้น การประยุกต์แนวการสอบบัญชีที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจผลิตและส่งออกเครื่องประดับและอัญมณี จึงเป็นการศึกษาถึงขั้นตอนการวางแผนงานสอบบัญชีที่สำคัญซึ่งได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถนำไปใช้ได้โดยตรงกับการตรวจสอบธุรกิจดังกล่าว รวมถึงสามารถนำไปดัดแปลงเพื่อใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบธุรกิจประเภทอื่นที่มีลักษณะการดำเนินงานใกล้เคียงกันได้

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดแนวการสอบบัญชีที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจผลิตและส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ

นิยามศัพท์

การสอบบัญชี หมายถึง การตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบรายการบัญชีและหลักฐานอื่นๆ โดยผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ตามแนวปฏิบัติที่วิชาชีพได้กำหนดเป็นมาตรฐานไว้

แนวการสอบบัญชี หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ขอบเขตและวิธีการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีจัดทำล่วงหน้าสำหรับการตรวจสอบบัญชีลูกค้า ทั้งนี้รวมถึงการกำหนดเวลาที่จะใช้ในการตรวจสอบด้วย เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้อง

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ หมายถึง อุตสาหกรรมที่รวมอุตสาหกรรมอัญมณีและอุตสาหกรรมเครื่องประดับเข้าไว้ด้วยกัน หรือเป็นอุตสาหกรรมการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับทั้งที่เจียรระไน และที่ยังไม่เจียรระไน รวมทั้งอัญมณีและเครื่องประดับแท้ และอัญมณีและเครื่องประดับเทียม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

1. ทำให้ทราบแนวการสอบบัญชีที่เหมาะสมของธุรกิจผลิตและส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องที่จะนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved